

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKINTOSÄÄNTÖ

Opintoasioiden lautakunnan 21.8.2017 vahvistama

Sisällysluettelo

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN (JAMK) TEHTÄVÄ	4
1 § Jyväskylän ammattikorkeakoulun tehtävä.....	4
2 § Jyväskylän ammattikorkeakoulussa suoritettavat tutkinnot ja niiden tavoitteet	4
3 § Laadunhallinta	5
TUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS	5
OPISKELIJAVALINTA	5
4 § Hakijan hyväksyminen ammattikorkeakoulun opiskelijaksi	5
5 § Siirto-opiskelijaksi hyväksyminen ja tutkinto-ohjelman vaihtaminen	5
6 § Opiskelijaksioton esteet alalle soveltumattomuuden ja turvallisuuden perusteella (koskee sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoja).....	6
ILMOITTAUTUMINEN JA OPISKELUOIKEUS	6
7 § Ilmoittautuminen läsnä- tai poissaolevaksi opiskelijaksi.....	6
8 § Koulutuksen tavoitteellinen suorittamisaika ja opiskeluoikeusaika.....	7
9 § Harkinnanvarainen lisäaika.....	8
10 § Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus	8
10 a § Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus ilmoittautumisen laiminlyönnin jälkeen	8
10 b § Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus opiskeluoikeusajan tai harkinnanvaraisen lisäajan päättymisen jälkeen	9
11 § Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen alalle soveltumattomuuden ja turvallisuuden perusteella (koskee sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia)	9
OPINTOJEN SUORITTAMINEN	10
12 § Opintojen ohjaus	10
13 § Opetussuunnitelmat	10
14 § Opetuskieli	11
15 § Opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)	11
16 § Kielitaito	11
17 § Opintojen hyväksilukeminen	12
18 § Opintojaksolle ilmoittautuminen ja opintojen suorittaminen	13

19 § Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte	14
20 § Opinnäytetyön julkisuus	14
21 § Opintosuoritusten arviointi	14
22 § Arvioinnin oikaisupyyntö	15
23 § Tutkintotodistus.....	15

AMMATILLINEN OPETTAJANKOULUTUS

16

24 § Ammatillinen opettajankoulutus ja opettajien jatkokoulutus	16
---	----

OPISKELIJAVALINTA .....

16

25 § Hakijan hyväksyminen ammatillisen opettajakorkeakoulun opiskelijaksi	16
---	----

26 § Ammatilliseen opettajankoulutukseen ja jatkokoulutuksiin siirto-opiskelijaksi hyväksyminen	17
---	----

27 § Opiskelijaksioton esteet alalle soveltumattomuuden ja turvallisuuden perusteella	17
---	----

ILMOITTAUTUMINEN JA OPISKELUOIKEUS.....

18

28 § Ilmoittautuminen läsnäolevaksi opiskelijaksi	18
---	----

29 § Opiskelu-oikeusaika	18
--------------------------------	----

30 § Opiskelu-oikeuden menettäminen ja palauttaminen Uudelleen myönnettävä opiskelu-oikeus.....	19
---	----

31 § Opiskelu-oikeuden peruuttaminen ja palauttaminen	19
---	----

OPINTOJEN SUORITTAMINEN .....

19

32 § Opetussuunnitelmat ja opinto-opas.....	19
---	----

33 § Opetuskieli.....	19
-----------------------	----

34 § Opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.....	19
--	----

35 § Opintojen hyväksilukeminen	20
---------------------------------------	----

36 § Opintosuoritusten arviointi	20
--	----

37 § Arvioinnin oikaisupyyntö	21
-------------------------------------	----

38 § Todistus.....	21
--------------------	----

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

21

39 § Huumausainetestaus	21
-------------------------------	----

40 § Kurinpitomenettely.....	22
------------------------------	----

41 § Muutoksenhaku.....	22
-------------------------	----

42 § Tutkintosäännön voimaantulo.....	22
---------------------------------------	----

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN (JAMK) TEHTÄVÄ

1 § Jyväskylän ammattikorkeakoulun tehtävä

Jyväskylän ammattikorkeakoulun ylläpitäjä on Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy. JAMKin koulutustehtävä perustuu valtioneuvoston 12.12.2013 Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy:lle myöntämään toimilupaan, ammattikorkeakoululakiin (L932/2014) sekä asetukseen ammattikorkeakouluista (A1129/2014).

JAMKin tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystyötä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu edistää elinikäistä oppimista.

2 § Jyväskylän ammattikorkeakoulussa suoritettavat tutkinnot ja niiden tavoitteet

JAMKissa suoritettavat ammattikorkeakoulututkinnot ovat korkeakoulututkintoja ja ylempät ammattikorkeakoulututkinnot ylempiä korkeakoulututkintoja. Ammattikorkeakoulututkintoon johtavien koulutusten laajuudet ovat 210, 240 tai 270 opintopistettä (op). Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien koulutusten laajuus on 60 tai 90 opintopistettä (op).

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija hankkii työelämän ja sen kehittämisen asettamien vaatimusten pohjalta tarpeelliset tiedolliset ja taidolliset valmiudet ammatillisissa asiantuntijatehtävissä toimimista varten.

Opintojen tavoitteena on saavuttaa

- 1) laaja-alaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet asianomaisen alan asiantuntijatehtävissä toimimista varten,
- 2) edellytykset asianomaisen alan kehityksen seuraamiseen, ajan tasalla pysymiseen ja kehittämiseen,
- 3) valmiudet itsensä kehittämiseen ja jatkuvaan koulutukseen,
- 4) riittävä viestintä- ja kielitaito sekä
- 5) asianomaisen alan kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteena on ammattikorkeakoulututkinnon ja työelämän kehittämisen asettamien vaatimusten pohjalta, että opiskelija hankkii riittävän tieto- ja taitoperustan sekä valmiudet erityistä asiantuntemusta vaativissa työelämän kehittämis- ja muissa tehtävissä toimimista varten.

3 § Laadunhallinta

Laadunhallinta on keskeinen toiminnan kehittämisen väline JAMKissa. Se tukee JAMKin missiota, visiota ja arvoja sekä edistää strategian toteuttamista. Laadunhallinta on koko korkeakoulu yhteisön yhteinen asia.

Laatujärjestelmä on kuvattu JAMKin laatukäsikirjassa. Korkeakoulujen arviointineuvoston nimeämä kansainvälinen auditointiryhmä on auditoinut JAMKin laatujärjestelmän. Järjestelmä täyttää korkeakoulujen laadunhallinnalle asetetut kansalliset kriteerit ja vastaa eurooppalaisia korkeakoulujen laadunhallinnan periaatteita ja suosituksia. Korkeakoulujen arviointineuvosto on myöntänyt JAMKille laatuleiman, joka on voimassa kuusi vuotta 27.3.2013 alkaen.

TUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

OPISKELIJAVALINTA

4 § Hakijan hyväksyminen ammattikorkeakoulun opiskelijaksi

Jyväskylän ammattikorkeakouluun haetaan joko yhteis- tai erillishaun kautta. Yksikönjohtaja tekee opiskelijavalintapäätöksen sijoitteluluettelon perusteella. Hakija saa opiskeluoikeuden sen jälkeen, kun hän on ottanut paikan vastaan Opintopolku.fi –palvelussa, on ilmoittautunut opiskelijaksi ja hänen hakudokumenttinsa oikeellisuus ja aitous on tarkistettu. Mikäli hakija ei toimita todistuksia määräajassa tai hänen tarkistettut pisteensä eivät riitä opiskelijaksi ottamiseen, opiskelijavalinta puretaan.

Opiskelijavalintapäätökseen voi hakea oikaisua Jyväskylän ammattikorkeakoulun Opintoasioiden lautakunnalta kirjallisesti 14 päivän kuluessa valinnan tuloksen julkistamisesta.

5 § Siirto-opiskelijaksi hyväksyminen ja tutkinto-ohjelman vaihtaminen

Siirto-opiskelijaksi hyväksyminen perustuu Jyväskylän ammattikorkeakoulun siirto-opiskelijoita koskevien ohjeiden mukaiseen hakuun ja valintaperusteisiin. Jyväskylän ammattikorkeakouluun voi hakea siirtoa toisesta korkeakoulusta, jos opiskelee samassa tai lähes samassa tutkinto-ohjelmassa samaan tai lähes samaan tutkintoon/tutkintonimikkeeseen tähtäävässä koulutuksessa. JAMKissa siirtyminen toiseen tutkinto-ohjelmaan siten, että tutkintonimike vaihtuu, on mahdollista vain tietyissä koulutuksissa.

Tutkinto-ohjelman vaihtaminen JAMKin sisällä siten, että tutkintonimike pysyy samana (Insinööri (AMK) tai Tradenomi (AMK)) tapahtuu jatkuvalla haulla vahvistettujen valintaperusteiden mukaisesti.

Siirto-opiskelijan tai tutkinto-ohjelmaa vaihtavan opiskeluoikeusaika määräytyy siirretyn/vaihdetun opiskeluoikeuden mukaan. Opiskeluoikeusaikaan lasketaan mukaan kaikki ne läsnä- ja poissaololukukaudet, jotka opiskelija on käyttänyt edellisessä koulutuksessa.

Päätöksen siirto-opiskelijaksi ottamisesta tekee yksikönjohtaja ja tutkinto-ohjelman vaihtamisesta koulutuspäällikkö. Päätökseen voi hakea oikaisua Jyväskylän ammattikorkeakoulun Opintoasioiden lautakunnalta kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

6 § Opiskelijaksioton esteet alalle soveltumattomuuden ja turvallisuuden perusteella (koskee sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoja)

Hakijan terveydentila tai toimintakyky ei pääsääntöisesti saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Sosiaali- ja terveystieteiden alalle ei kuitenkaan voida valita opiskelijaa, jolla on sellainen terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, jonka vuoksi hän ei ole kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun opintojen turvallisuusvaatimuksien vuoksi. Lisäedellytyksenä on, että estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Aiemmin tehty opiskeluoikeuden peruuttaminen em. perusteilla voi myös estää opiskelijaksioton. Hakijoita informoidaan valintavaiheessa mahdollisista opiskelijaksioton esteistä.

Sellaisen siirto-opiskelijaksi hakevan valinta, jolta on evätty opiskeluoikeus jossakin toisessa oppilaitoksessa ja jonka opiskeluoikeutta ei ole palautettu myöhemmin takaisin lääkärinlausunnon perusteella, on erikseen harkittava. Opiskelijalla on oikeus hakea oikaisua Opintoasioiden lautakunnalta kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos siirto-opiskelijaksi valittu on hakuvaiheessa salannut aiemman opiskeluoikeuden peruuttamisen, häneltä voidaan peruuttaa jo saatu opiskeluoikeus. Tällöin päätöksen tekee ammattikorkeakoulun hallitus.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada toiselta ammattikorkeakoululta tiedot siirto-opiskelijaksi hakevan opiskeluoikeuden peruuttamisesta koskevasta käsittelystä.

ILMOITTAUTUMINEN JA OPISKELUOIKEUS

7 § Ilmoittautuminen läsnä- tai poissaolevaksi opiskelijaksi ja opiskeluoikeus

Opiskelupaikan saanut ilmoittautuu ensimmäisen kerran läsnä- tai poissaolevaksi Opintopolku.fi –palvelussa. Tämän jälkeen opiskelija ilmoittautuu lukukausittain (kevät ja syksy) tai kerralla koko lukuvuodeksi läsnäolevaksi tai poissaolevaksi opiskelijaksi opiskelijahallintojärjestelmän (ASIO) kautta. Ilmoittautumisajat vahvistetaan vuosittain. Opiskelija voi perustellusta syystä muuttaa läsnä- tai poissaoloilmoittautumistaan vain ilmoittautumisaikoina, ei kesken lukukauden. Opiskelija, joka ei ilmoittau läsnä- tai poissaolevaksi opiskelijaksi, menettää opiskeluoikeutensa.

Vain läsnäolevalla opiskelijalla on oikeus suorittaa opintoja, saada opinto- ja ateriatukea sekä opiskelijakunnan jäsenyyteen liittyviä etuja.

Lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija, joka aikoo olla läsnäolevana, mutta ei maksa lukuvuosimaksua ammattikorkeakoulun määräämään aikaan mennessä, menettää opiskeluoikeutensa. Opiskeluoikeus voidaan myöntää uudelleen 10 a §:ssä kuvatun menettelyn mukaan, mikäli opiskelija maksaa lukuvuosimaksun.

Poissaolo-oikeutta koskevat säännöt määräytyvät sen mukaan, milloin opiskelija on vastaanottanut paikan ammattikorkeakoulusta.

Poissaolo-oikeus ennen 1.8.2015 alkaneesta koulutuksesta paikan vastaanottaneilla

Opiskelija, joka on ottanut opiskelupaikan vastaan ennen 1.8.2015 alkaneesta koulutuksesta, voi ilmoittautua poissaolevaksi enintään neljäksi lukukaudeksi ilman, että opiskeluoikeusaika kuluu. Poissaolon syytä ei tarvitse ilmoittaa. Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittava opiskelija voi erityisestä syystä ilmoittautua poissaolevaksi enintään kahdeksi lukukaudeksi. Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien poissaoloilmoittautuminen tehdään opiskelijapalveluissa.

Poissaolo-oikeus 1.8.2015 jälkeen alkaneesta koulutuksesta opiskelupaikan vastaanottaneilla

Opiskelija, joka on ottanut opiskelupaikan vastaan 1.8.2015 jälkeen alkavasta koulutuksesta, voi ilmoittautua poissaolevaksi *ensimmäisenä lukuvuonna* vain jos hän suorittaa asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaista palvelua, on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla tai on oman sairautensa tai vammansa vuoksi kykenemätön aloittamaan opinnot. Poissaolo tulee todentaa virallisin dokumentein ilmoittautumisaikana. Mikäli dokumentit eivät ole riittävät tai niitä ei toimiteta lainkaan ilmoittautumisaikana, opiskelija merkitään läsnäolevaksi.

Ensimmäisen lukuvuoden jälkeen opiskelijalla on oikeus ilmoittautua poissaolevaksi kahdeksi lukukaudeksi ilman erityistä syytä ja ilman, että opiskeluoikeusaika kuluu. Opintojen aikana voi ilmoittautua poissaolevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamisen perusteella taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan perusteella ilman, että opiskeluoikeusaika kuluu. Näissä tapauksissa opiskelija toimittaa poissaolon syyn todentavan virallisen dokumentin opiskelijapalveluihin, jossa poissaoloilmoittautuminen tehdään.

Poissaolevaksi ilmoittautuminen sairauden tai vamman vuoksi kuluttaa aina ensin kahden lukukauden poissaolo-oikeutta, ja mikäli poissaolo jatkuu edelleen, se kuluttaa opiskeluoikeusaikaa. Mikäli sairaus tai vamma on viivästyttänyt opintoja, opiskelijalle voidaan myöntää harkinnanvaraista lisäaikaa.

8 § Koulutuksen tavoitteellinen suorittamisaika ja opiskeluoikeusaika

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tavoitteellinen suorittamisaika ja opiskeluoikeusaika määräytyvät koulutuksen laajuuden (op) mukaan seuraavasti:

Koulutuksen laajuus	Tavoitteellinen suorittamisaika	Opiskeluoikeusaika
210 op	3,5 vuotta	4,5 vuotta
240 op	4 vuotta	5 vuotta
270 op	4,5 vuotta	5,5 vuotta

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tavoitteelliset suorittamisajat ja opiskeluoikeusajat:

Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK University of Applied Sciences	Postiosoite/ Address PL 207 FI-40101 Jyväskylä FINLAND	Puhelin/Tel. 020 743 8100 +358 20 743 8100	Faksi/Fax (014) 449 9700 +358 14 449 9700	Internet www.jamk.fi	Y-tunnus 1006550-2
--	--	--	---	-------------------------	--------------------

Koulutuksen laajuus	Tavoitteellinen suorittamisaika	Opiskelu-oikeusaika
60 op	2 vuotta	3 vuotta
90 op	3 vuotta	4 vuotta

9 § Harkinnanvarainen lisäaika

Mikäli opiskelija ei saa tutkintoaan valmiiksi opiskelu-oikeusaikana, hän voi hakea lisäaikaa opiskelijapalveluiden päälliköltä. Lisäajan voi saada perustellusta syystä pääsääntöisesti kerran ja enintään kahdeksi lukukaudeksi, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät: opintoja voi olla jäljellä AMK-tutkintoa suorittavalla enintään 60 op ja YAMK-tutkintoa suorittavalla enintään 30 op, opiskelijalla on esittää tavoitteellinen ja toteuttamiskelpoinen suunnitelma opintojen loppuun saattamiseksi ja valmistuminen lisäajalla on realistista. Lisäaikaa ei myönnetä, mikäli opiskelijalla on jo tutkintoon kuuluvat opinnot suoritettuna.

Toista lisäaikaa voi hakea, jos opiskelija on edellisellä lisäajalla osallistunut opetukseen, tentteihin tai on muutoin osoittanut pyrkivänsä suorittamaan opintonsa loppuun ja suorittamatta on enintään 15 op. Jos opiskelunäyttöä ei ole, perusteluna voidaan hyväksyä opiskelijan tai hänen lähiomaisen sairaus tai poikkeuksellisen vaikea elämäntilanne. Myös merkittävät luottamustoimet, ansiokas tieteellinen ja taiteellinen toiminta sekä huippu-urheilu voidaan hyväksyä perusteluksi. Kaikissa edellä mainituissa tapauksissa syy tulee todentaa luotettavalla dokumentilla. Jos opiskelija toimittaa lääkärintodistuksen, siinä tulee todeta opiskelijan heikentynyt opiskelukyky.

Lisäajalla ei voi ilmoittautua poissaolevaksi. Lisäaikaa on haettava silloin, kun opiskelu-oikeusaikaa on vielä jäljellä. Hakemuksen käsittelystä peritään asetuksen mukainen maksu (A1440/2014, § 3).

Opiskelijalla on oikeus hakea Opintoasioiden lautakunnalta oikaisua opiskelijapalveluiden päällikön tekemään päätökseen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

10 § Uudelleen myönnettävä opiskelu-oikeus

10 a § Uudelleen myönnettävä opiskelu-oikeus ilmoittautumisen laiminlyönnin jälkeen

Opiskelija, joka on menettänyt opiskelu-oikeutensa läsnä- tai poissaoloilmoittautumisen laiminlyönnin takia, voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi. Hakemuksesta tulee käydä ilmi opiskelu-oikeuden menettämiseen liittyvät syyt. Hakemuksen käsittelystä peritään asetuksen mukainen maksu (A1440/2014, § 3).

Opiskelu-oikeus voidaan myöntää uudelleen pääsääntöisesti seuraavan lukukauden alusta, mutta mikäli opiskelijalla on esittää riittävät perustelut dokumentteineen, opiskelu-oikeus voidaan myöntää välittömästi, kuitenkin ennen seuraavaa opiskelijamäärien tilastointipäivää 20.9. ja 20.1. Opiskelu-oikeutta myönnettäessä huomioidaan opiskelijan aiemmat läsnä- ja poissaololukukaudet.

Opiskelijalla on oikeus hakea oikaisua opiskelijapalveluiden päällikön tekemään päätökseen Opintoasioiden lautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

10 b § Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus opiskeluoikeusajan tai harkinnanvaraisen lisäajan päättymisen jälkeen

Opiskelija, joka ei ole saanut tutkintoaan valmiiksi opiskeluoikeusaikana eikä harkinnanvaraisella lisäajalla, voi hakea ammattikorkeakoululta oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi ilman osallistumista opiskelijavalintaan. Hakemuksen käsittelystä peritään asetuksen mukainen maksu (A1440/2014, § 3).

Opiskeluoikeus myönnetään uudelleen, mikäli ammattikorkeakoulututkintoon johtavia opintoja on suorittamatta enintään 60 op ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavia opintoja enintään 30 op. Opiskeluoikeus myönnetään uudelleen enintään kahdeksi lukukaudeksi aina seuraavan lukukauden alusta lukien. Uudelleen myönnetyn opiskeluoikeuden saaneella ei ole poissaolo-oikeutta eikä mahdollisuutta harkinnanvaraiseen lisäaikaan.

Opiskelijalla on oikeus hakea oikaisua opiskelijapalveluiden päällikön tekemään päätökseen Opintoasioiden lautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

11 § Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen alalle soveltumattomuuden ja turvallisuuden perusteella (koskee sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia)

Ammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskeluoikeuden sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijalta, silloin kun:

1. opiskelija on vaarantanut toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyttä tai turvallisuutta ja on näin osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai harjoittelussa
2. on ilmeistä, että opiskelija ei täytä opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään
3. opiskelija on salannut hakuvaiheessa opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen, joka olisi voinut estää hänen valintansa opiskelijaksi
4. opiskelija on tuomittu rangaistukseen sellaisesta rikoksesta, joka voi olla esteenä alaikäisten parissa työskentelylle.

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalla on terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet määrätään ammattikorkeakoulun osoittaman ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä asian selvittämiseksi. Ammattikorkeakoulu vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista. Jos opiskelija kieltäytyy terveydentilataarkastuksesta tai rikosrekisteriotteen antamisesta häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu ammattikorkeakoulun edellyttämiin toimiin.

Opiskeluoikeuden peruuttamista koskevat päätökset tekee ammattikorkeakoulun hallitus. Ennen kuin opiskeluoikeus päätetään peruuttaa, on hankittava asiaa koskeva tarpeellinen selvitys ja varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Ammattikorkeakoulun velvollisuus on yhdessä opiskelijan kanssa selvittää mahdollisuudet hakeutua tai siirtyä muuhun koulutukseen.

Opiskelija, joka on menettänyt opiskeluoikeuden terveydentilan tai toimintakyvyn perusteella, voi hakea ammattikorkeakoulun hallitukselta opiskeluoikeuden palauttamista, kun hän osoittaa lääkärinlausunnoilla peruuttamisen aiheuttaneiden syiden poistuneen. Palauttamisen hakemiselle ei ole määräaikaa.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus toimittaa tiedot opiskeluoikeuden menettämismenettelyprosessin käynnistymisestä, peruuttamispäätöksestä ja sen palauttamisesta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle. Ammattikorkeakoululla on oikeus saada opiskeluoikeuden peruuttamista koskevia tietoja toiselta ammattikorkeakoululta, yliopistolta tai muulta koulutuksen järjestäjältä.

Opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla opiskelijoiden oikeusturvalautakuntaan 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

OPINTOJEN SUORITTAMINEN

12 § Opintojen ohjaus

JAMKin opintojen ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija saa tarpeensa mukaista ohjausta suorittaakseen tutkinnon ohjeajassa. Tavoitteena on hyvinvoiva ja ammattinsa osaava yksilö, joka työllistyy koulutustaan vastaavaan tehtävään. Opiskelijalla on oikeus opintojen ohjaukseen koko opintojensa ajan. Opiskelijan velvollisuus on ottaa vastuu opintojensa edistymisestä ja osallistua opintojen ohjaukseen. JAMKin opintojen ohjausjärjestelmä toimijoinen on kuvattu erillisessä dokumentissa, joka löytyy opinto-oppaasta.

13 § Opetussuunnitelmat

Tutkintoon johtavat opinnot järjestetään vuodesta 2015 alkaen tutkinto-ohjelmina. Sitä ennen alkaneet koulutukset ovat koulutusohjelmia. Opiskelijalla on oikeus suorittaa ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot asianomaisen tutkinto-ohjelman opetussuunnitelman mukaisesti.

Opintoasioiden lautakunta hyväksyy opetussuunnitelmat, jotka julkaistaan JAMKin opinto-oppaassa. Opetussuunnitelmat ovat osaamisperustaisia ja koostuvat tutkinto-ohjelman kuvauksesta, opintojen rakenteesta ja opintojaksoista. Opinnot järjestetään opintojaksoina, joista muodostuu osaamisalueita. Opintojaksot voivat olla sisällöltään perus- tai ammattiopintoja, harjoittelua tai opinnäytetyön tekemistä.

Vapaasti valittavat opinnot (ammattikorkeakoulututkinnossa 10-15 opintopistettä) antavat opiskelijalle mahdollisuuden valita opintoja oman koulutusalsansa ulkopuolelta. Niiden tarkoituksena on syventää ja laajentaa opiskelijan osaamista. Opinnot voi valita joko ammattikorkeakoulun omasta tarjonnasta tai ne voivat olla tutkinto-ohjelman koulutuspäällikön hyväksymiä muualla suoritettavia opintoja.

Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin työ- ja kehittämistehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä.

Opetussuunnitelmien kuvaamisessa ja opintojen mitoittamisessa on huomioitu eurooppalaisen korkeakoulualueen kehittämiseen ja vertailtavuuteen liittyvät vaatimukset. Opintojaksot kuvataan ECTS:n (European Credit Transfer

System) vaatimusten mukaisesti. Opintojen mitoituksessa käytetään ECTS-pisteystystä, jonka mukaan yhden lukuvuoden työmäärä 1600 tuntia vastaa 60 opintopistettä. Opintopisteellä tarkoitetaan opiskelijan opintojen suorittamiseen käyttämää keskimäärin 27 tunnin työpanosta.

14 § Opetuskieli

Jyväskylän ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli on suomi. Suomenkielisiin tutkinto-ohjelmiin voi sisältyä englannin kielellä toteutettavia opintojaksoja tai osaamisalueita silloin, kun se on opiskeltavan alan kannalta tarkoituksenmukaista ja tukee opiskelijan kansainvälistymistä. Vastaavasti englanninkielisiin tutkinto-ohjelmiin voi sisältyä suomenkielisiä opintojaksoja tai osaamisalueita, jotka tukevat opiskelijan integroitumista suomalaiseen työelämään.

Kunkin tutkinto-ohjelman hyväksytyissä opetussuunnitelmissa määritellään opintojaksoilla tai osaamisalueilla käytettävä kieli. Opintosuoritukset tehdään pääsääntöisesti opintojakson tai osaamisalueen kielellä.

15 § Opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Ammattikorkeakoulututkintoa suorittavilla opiskelijoilla henkilökohtainen opiskelusuunnitelma pohjautuu opiskelijan uratavoitteisiin. Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta valintoihinsa opettajatutoreilta. Opiskelija on velvollinen laatimaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman ohjeiden mukaisella tavalla. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa noudatetaan opiskelijaksi otettaessa voimassa olleen opetussuunnitelman mukaista opintojen rakennetta ja vuosittain uusiutuvaa opintojaksotarjontaa. Opiskelija päivittää henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa opintojen edetessä. Tutkinto-ohjelman koulutuspäällikkö tai hänen nimeämänsä henkilö hyväksyy opiskelusuunnitelman.

Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavilla opiskelijoilla henkilökohtainen opiskelusuunnitelma pohjautuu opiskelijan henkilökohtaisen kehittymisensä ja urallaan etenemisen tavoitteisiin. Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta valintoihinsa tutkinto-ohjelman koulutuspäälliköltä. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa noudatetaan opiskelijaksi otettaessa voimassa olleen opetussuunnitelman mukaista opintojen rakennetta ja vuosittain uusiutuvaa opintojaksotarjontaa. Opiskelijalla on mahdollisuus tehdä valintoja uralla etenemistavoitteidensa mukaisesti opetussuunnitelman sallimissa rajoissa.

Opiskelija, jonka opinnot viivästyvät tavoitteellisesta suorittamisajasta tai joka siirtyy opiskelijaksi toisesta korkeakoulusta, sopii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen tai sen tarkistamisen yhteydessä häneen noudatettavasta opintojen rakenteesta tutkinto-ohjelman koulutuspäällikön kanssa. Opiskelijan tulee saattaa henkilökohtainen opiskelusuunnitelmansa koulutuspäällikön tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi silloin, kun opiskelusuunnitelman toteuttaminen ei enää ole mahdollista opintotarjonnassa tapahtuneiden muutosten tai opintojen pitkittymisen vuoksi. Koulutuspäällikön tulee varmistaa, että opiskelija saa riittävästi tukea ja ohjausta opintojensa loppuun saattamiseen.

16 § Kielitaito

Opiskelijan tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muutoin osoittaa saavuttaneensa:

Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK University of Applied Sciences	Postiosoite/ Address PL 207 FI-40101 Jyväskylä FINLAND	Puhelin/Tel. 020 743 8100 +358 20 743 8100	Faksi/Fax (014) 449 9700 +358 14 449 9700	Internet www.jamk.fi	Y-tunnus 1006550-2
--	--	---	--	--------------------------------	--------------------

- 1) sellainen suomen ja ruotsin kielen taito, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) mukaan vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisessä viranomaisessa ja joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen; sekä
- 2) sellainen yhden tai kahden vieraan kielen kirjallinen ja suullinen taito, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen.

Kohdan 1) vaatimus ei koske opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, eikä opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä ulkomailla. Tällaiselta opiskelijalta vaadittavasta kielitaidosta päättää kielikeskuksen koulutuspäällikkö.

Kielikeskuksen koulutuspäällikkö voi vapauttaa opiskelijan kielitaitovaatimuksista osittain tai kokonaan seuraavista syistä: opiskelijalla ei ole aiempia opintoja ruotsin kielestä, opiskelijalla ei ole aiempia opintoja englannin kielestä, opiskelijalla on asiantuntijan toteama lukivaikeus tai terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä syy, josta on lääkärin lausunto.

Toisen kotimaisen kielen osalta tutkintotodistukseen merkitään sanallinen arvosana (hyvä / tyydyttävä) valtioneuvoston asetuksen suomen ja ruotsin kielen osoittamisesta valtionhallinnossa (481/2003) mukaisesti. Kirjallinen ja suullinen kielitaito arvioidaan erikseen. Valtakunnallisen linjauksen mukaisesti ammattikorkeakoulun arvosanat 1-3 vastaavat lain 424/2003 edellyttämän kielitaidon arvioinnissa sanallista arvosanaa tyydyttävä ja arvosanat 4-5 arvosanaa hyvä.

17 § Opintojen hyväksilukeminen

Opintojen hyväksilukemisessa on kolme päätapaa: korvaaminen, sisällyttäminen sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT). Korvaamisella tarkoitetaan opetussuunnitelmaan kuuluvien opintojen korvaamista muualla suoritetuilla, sisällöltään vastaavilla saman alan korkeakoulutasoisilla opinnoilla. Sisällyttäminen tarkoittaa muualla suoritettujen korkeakouluopintojen liittämistä osaksi tutkintoa, yleensä valinnaisina tai vapaasti valittavina opintoina. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen tarkoittaa sitä, että opiskelija pyrkii ymmärtämään aiemmin hankkimaansa osaamista ja jäsentää sen suhteessa opintojakson/osaamisalueen osaamistavoitteisiin siten, että hän pystyy kuvaamaan ja näyttämään toteen osaamisensa. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen tarkoittaa virallisen hyväksynnän antamista opiskelijan aiemmin hankkimalle osaamiselle.

Opiskelijalla on oikeus hakea hyväksilukua, mutta velvollisuutta siihen ei ole. Opiskelija voi anoa hyväksilukemista muualla suorittamistaan korkeakoulutasoisista opinnoista (avoin ammattikorkeakoulu tai muu korkeakoulu) tai muutoin hankkimastaan osaamisesta. Myös varusmiespalvelun johtaja- ja kouluttajakoulutuksista voidaan hakea hyväksilukua. Hakukelpoisuuteen kuuluvaan koulutukseen sisältyviä opintoja ei voida hyväksilukea ammattikorkeakoulututkintoon. Koko tutkintoa ei voida hyväksilukea.

Aiemmin tai muualla suoritettua opinnäytetyötä ei kokonaan hyväksilueta. Aiemmin tai muualla suoritettujen opinnäytetyön hyväksilukeminen arvioidaan suhteessa opinnäytetyölle asetettuihin osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin ammattikorkeakoulussa sovellettavan opinnäytetyön arviointimenettelyn mukaisesti.

Opintojen hyväksilukeminen alkaa siitä, kun opiskelija HOPSia laatiessaan arvioi omaa aikaisempaa osaamistaan ja suhteuttaa sen opetussuunnitelmassa esitettyihin osaamistavoitteisiin (opintojakson tai osaamisalueen). Opiskelija hakee hyväksilukua kirjallisesti opintojakson vastuopettajalta esittäen samalla dokumentit, joihin perustuen hän hakee hyväksilukua. Opiskelijan tehtävänä on itsearvioinnin avulla selvittää vastuopettajalle se, millä tavoin hänen osaamisensa vastaa opintojen osaamistavoitteita. Vastuopettaja arvioi opiskelijan esittämän aineiston/esittämät näytöt suhteessa opintojen osaamistavoitteisiin ja tekee sen pohjalta päätöksen hyväksiluvusta. Vastuopettaja voi myös edellyttää opiskelijalta lisäselvityksiä tai näytön ja hän voi myös hylätä hakemuksen. Mikäli vastuopettaja tekee hylkäävän päätöksen tai tekee päätöksen osittaisesta hyväksiluvusta, hän perustelee sen kirjallisesti. Vastuopettaja tiedottaa päätöksestään opiskelijalle, koulutuspäällikölle ja opintosihteerille. Päätökseen tyytymätön opiskelija voi pyytää suullisesti tai kirjallisesti oikaisua hyväksilukemisesta päätöksen tehneeltä vastuopettajalta. Oikaisupyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut päätöksestä tiedon. Mikäli päätös on edelleen hylkäävä, opiskelija voi hakea tutkintolautakunnalta oikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut kirjallisesti tiedon päätöksestä vastuopettajalle jättämäänsä oikaisupyyntöön.

18 § Opintojaksolle ilmoittautuminen ja opintojen suorittaminen

Oikeus suorittaa tutkintoon johtavia opintoja, osallistua opetukseen ja harjoitteluun sekä saada suoritusmerkintöjä on vain läsnäoloilmoittautumisen tehneellä opiskelijalla. Opiskelija ilmoittautuu ilmoittautumisaikoina opiskelijahallintojärjestelmä ASIO:n kautta jokaiselle opintojaksolle, jolle hän aikoo osallistua ja jonka hän aikoo suorittaa. Erillisilmoittautumisista ilmoitetaan opiskelijoille erikseen. Opiskelijalla on oikeus käydä poistamassa opintojaksoilmoittautumisensa opiskelijahallintojärjestelmästä (ASIO) ilmoittautumisaikoina.

Opiskelijan on oltava läsnä opintojakson ensimmäisellä kontaktikerralla tai, jos hän on pätevistä syistä estynyt, otettava henkilökohtaisesti yhteyttä opintojaksosta vastuussa olevaan opettajaan ennen ensimmäistä kontaktikertaa. Virtuaaliopintoina toteutettavilla opintojaksoilla opiskelijan on kahden viikon sisällä ilmoitettava osallistumisestaan opettajalle. Mikäli opiskelija on ilmoittautunut opintojaksolle, mutta ei saavu paikalle tai ei ota yhteyttä opettajaan, opintojakso merkitään opintokorttiin hylätyksi kirjaimella E.

Opintojakson ensimmäisellä kontaktikerralla käydään läpi opintojakson osaamistavoitteet ja sisältö, opintojakson suoritustavat, suoritusten uusintamahdollisuudet sekä arviointiperusteet. Lisäksi sovitaan opintojakson päättymisajankohta, jonka jälkeen suorituksia ei enää oteta vastaan.

Suoritusten uusintamahdollisuudet tulee käyttää ensimmäisellä kontaktikerralla määritellyn menettelytavan mukaisesti. Perustellusta syystä (sairaus tai muu vaikea elämäntilanne) opiskelija voi sopia opettajan kanssa opintojakson suorittamisesta poikkeavassa aikataulussa kuitenkin niin, että opintojakso tulee suoritetuksi viimeistään kahden lukukauden kuluessa opintojakson alkamisesta. Poikkeuksen muodostavat opinnäytetyö ja harjoittelu sekä usealla lukukaudella toteutettavat laajat opintojaksot. Mikäli opintojakso jää kesken, opiskelija aloittaa sen uudelleen.

19 § Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte

Ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvän opinnäytetyön tavoitteena on, että opiskelija kehittää ja osoittaa valmiuksia soveltaa tietoja ja taitoja tutkinto-ohjelmaan ja henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. Opinnäytetyö kirjoitetaan pääsääntöisesti tutkinto-ohjelman opiskelukiellellä.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvä opinnäytetyö on työelämän kehittämistehtävä, jonka tavoitteena on kehittää ja osoittaa kykyä soveltaa tutkimustietoa ja käyttää valittuja menetelmiä työelämän ongelmien erittelyyn ja ratkaisemiseen sekä valmiutta itsenäiseen vaativaan asiantuntijatyöhön.

Opinnäytetyön alalta kirjoitettavalla kypsyysnäytteellä opiskelija osoittaa perehtyneisyytensä alaan ja suomen (ruotsin) kielen taitoa. Muulla kuin suomen (ruotsin) kielellä tai ulkomailla koulusivistyksensä saanut opiskelija suorittaa kypsyysnäytteen suomen (ruotsin) kielellä tai osoittaa perehtyneisyytensä alaan kirjallisella, tutkinto-ohjelmansa opiskelukielen mukaisella suorituksella. Kielikeskuksen koulutuspäällikkö voi vapauttaa opiskelijan kypsyysnäytteen kielitaitovaatimuksista opiskelijan äidinkielen perusteella.

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa suoritettavien opinnäytetöiden prosessi määritellään opinto-oppaassa. Opinnäytetyön arviointipäätöksen tekee yksikössä nimetty opinnäytetyöryhmä.

20 § Opinnäytetyön julkisuus

Jyväskylän ammattikorkeakoulu noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön ohjetta (Dnro 3/500/2004) opinnäytetöiden julkisuudesta. Julkisuudella taataan opinnäytetöiden objektiivinen ja tasapuolinen arviointi. Opinnäytetyö on korkeakoulututkinnon osa, jonka tulee olla avoimesti arvioitavissa eikä julkiseen työhön sisälly salassa pidettävää aineistoa. Opinnäytetyö on julkinen heti hyväksymisen jälkeen.

Kokonaan salaista opinnäytetyötä ei Jyväskylän ammattikorkeakoulussa voi tehdä. Opinnäytetyöprosessin yhteydessä syntyneet salassa pidettävät tiedot tulee jättää liitteeksi tausta-aineistoon. Tällöin liiteaineisto julistetaan salassa pidettäväksi, muu opinnäytetyö on julkinen.

Opinnäytetöiden julkisuudesta ja salassa pidettävien tietojen käsittelystä tehdään tapauskohtaiset ratkaisut julkisuuslain (621/1999) pohjalta laaditun erillisen ohjeistuksen perusteella.

21 § Opintosuoritusten arviointi

Opiskelijan oppimista tuetaan ja ohjataan kehittävän arvioinnin avulla. Oppimisen ohjaaminen tapahtuu itsearvioinnin, vertaisarvioinnin ja kehittävän palautteen avulla.

Oppimistulokset arvioidaan suhteessa opintojakson osaamistavoitteisiin. Arviointipäätökset perustuvat opintojaksokuvauksissa esitettyihin arviointikriteereihin. Opintojaksot arvioidaan opintojaksokuvauksessa määritetyllä arviointiasteikolla. Samaa arviointiasteikkoa käytetään myös uusintasuorituksissa. Asteikko voi tarkoituksen mukaan olla joko viisiportainen: 5 (erinomainen), 4 (kiitettävä), 3 (hyvä), 2 (tyytyttävä) ja 1 (välttävä)

tai hyväksytty (S)/hylätty (0). Opintojakson suoritus on hylätty (0), mikäli opiskelija ei saavuta opintojakson läpäisylle asetettuja minimitaloitteita.

Hylätyn (0) arvioinnin saatuaan, opiskelijalla on oikeus kahteen (2) uusintasuorituskertaan tutkinto-ohjelmassa määriteltynä aikoina. Mikäli opiskelija ei kolmella (3) suorituskerralla saa hyväksyttyä arvosanaa, hänen on aloitettava opintojakson opiskelu uudelleen. Hyväksytyn arvosanan korotus tai hyväksytyn opintojakson uudelleen suorittaminen on mahdollista perustellusta syystä yhden (1) kerran koulutuspäällikön tai kielten ja viestinnän osalta kielikeskuksen koulutuspäällikön hyväksymän anomuksen perusteella. Opinnäytetyöryhmän antamaa arvosanaa ei ole mahdollista korottaa. Hyväksytyjä opintosuorituksia ei poisteta opintosuoritusrekisteristä.

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa ja avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettut opinnot kirjataan opintosuoritusrekisteriin arvosanoineen ja suorituspäivämäärineen. Samoin ulkomailla opintojen aikana suoritettut opinnot sekä muissa korkeakouluissa ja oppilaitoksissa suoritettut opinnot kirjataan opintosuoritusrekisteriin arvosanoineen ja suorituspäivämäärineen, mikäli arviointiasteikko on ollut sama. Muussa tapauksessa käytetään kirjainta M. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen kirjataan joko arvosanalla (jos opiskelija on tehnyt suorituksen, esim. näyttö tai portfolio, joka arvioidaan) tai kirjaimella S.

Opiskelijalla on oikeus tietää, miten arviointikriteereitä sovelletaan hänen osaamiseensa. Opintojakson suoritus kirjataan opintosuoritusrekisteriin viimeistään kuukauden kuluttua opintojakson ilmoitetusta päättymisajankohdasta ja aina ennen lukuvuoden päättymistä.

22 § Arvioinnin oikaisupyyntö

Opintosuorituksensa arviointiin tai opintojen hyväksilukemiseen tyytymätön opiskelija keskustele ensin arvioinnin tuloksista ja arviointiperusteiden soveltamisesta omalla kohdallaan arvioinnin suorittaneen opettajan kanssa. Opiskelijalla on oikeus saada nähtäväkseen kopio opintosuorituksestaan ja sen arvioinnista. Mikäli opiskelija ei tyydy opettajalta saamaansa vastineeseen, hän voi pyytää suullisesti tai kirjallisesti oikaisua arvioinnin suorittaneelta opettajalta tai hyväksilukemisesta päätöksen tehneeltä vastuupettajalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset sekä arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan tietoonsa. Opinnäytetyön osalta arvosanan suullinen tai kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan opinnäytetyöryhmälle.

Ammattikorkeakoulussa on tutkintolautakunta opintosuorituksia koskevien oikaisupyyntöjen käsittelyä varten. Opiskelija voi hakea tutkintolautakunnalta kirjallisesti oikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut kirjallisesti tiedon päätöksestä opettajalle, vastuupettajalle tai opinnäytetyöryhmälle jättämäänsä oikaisupyyntöön. Opiskelija ei voi tehdä oikaisupyyntöä tutkintotodistusanomuksen jättämisen jälkeen eikä sen jälkeen kun hän on saanut tutkintotodistuksen.

23 § Tutkintotodistus

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta annetaan opiskelijalle hänen sitä kirjallisesti pyydettyään suomenkielinen todistus, josta käy ilmi suoritettu tutkinto ja sen laajuus, tutkintonimike, koulutus-/tutkinto-ohjelman nimi ja mahdollinen suuntautumisvaihtoehto sekä opintojen keskeinen sisältö, opinnäytetyön nimi,

kypsyysnäytteen tai alaan perehtyneisyyttä osoittavan suorituksen kieli, maininta virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidon osoituksesta ja muut tarpeelliseksi katsottavat asiat.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta annetaan opiskelijalle hänen sitä kirjallisesti pyydettyään suomenkielinen todistus, josta käy ilmi suoritettava tutkinto ja sen laajuus, tutkintonimike, koulutus-/tutkinto-ohjelman nimi ja mahdollinen suuntautumisvaihtoehto, opintojen keskeinen sisältö sekä opinnäytetyön nimi.

Todistukseen kuuluu liitteenä opintosuoritusote, jossa ovat opintosuoritukset arviointeinen. Englanninkielisestä tutkinto-ohjelmasta valmistuneelle annetaan lisäksi todistuksesta opiskelukielinen käännös. Mikäli suomenkielisestä tutkinto-ohjelmasta valmistuva opiskelija haluaa saamastaan tutkintotodistuksesta myös englanninkielisen version, sen voi tilata maksua vastaan todistushakemuksen yhteydessä, mutta ei enää jälkikäteen.

Diploma Supplement eli tutkintotodistuksen englanninkielinen liite annetaan maksutta automaattisesti tutkintotodistuksen mukana jokaiselle opiskelijalle. Diploma Supplement sisältää tiedot ammattikorkeakoulusta, opinnoista ja opintosuorituksista (Transcript of Records) sekä niiden tasosta ja asemasta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä.

AMMATILLINEN OPETTAJANKOULUTUS

24 § Ammatillinen opettajankoulutus ja opettajien jatkokoulutus

Ammatillinen opettajankoulutus on ammattikorkeakoululain (L932/2014) ja asetuksen (A1129/2014) mukaista ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten opettajille ja opettajiksi aikoville tarpeellista opettajankoulutusta, joka tuottaa opettajalta vaadittavan 60 opintopisteen laajuisen pedagogisen kelpoisuuden.

Ammatillinen opettajankoulutus ei ole tutkintoon johtavaa koulutusta, vaan opiskelijoilla tulee olla etukäteen suoritettuina ammattikorkeakoululain (L932/2014) ja asetuksen (A1129/2014) tai opetustoimen kelpoisuusvaatimuksia koskevan asetuksen (986/1998) mukainen tutkinto ja työkokemus.

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa järjestetään lisäksi opettajien jatkokoulutuksena opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevan asetuksen 986/1998 mukaista 60 opintopisteen laajuista ammatillista erityisopettajankoulutusta ja opinto-ohjaajankoulutusta.

OPISKELIJAVALINTA

25 § Hakijan hyväksyminen ammatillisen opettajakorkeakoulun opiskelijaksi

Ammatilliseen opettajankoulutukseen voidaan ottaa henkilö, jolla on sellainen koulutus ja työkokemus, joka vaaditaan ammattikorkeakoulun tai ammatillisen koulutuksen opettajan virkaan tai toimeen. Jatkokoulutuksiin edellytetään em. lisäksi opettajan pedagogista kelpoisuutta ja ammatillisessa erityisopettajankoulutuksessa lisäksi vähintään kuuden kuukauden opetus- ja / tai ohjauskokemusta ammatillisesta oppilaitoksesta ja /tai

ammattikorkeakoulusta. Ammatilliseen opettajakorkeakouluun haetaan ammatillisten opettajakorkeakoulujen erillisen yhteishaun kautta Opintoasioiden lautakunnan päättämiä valintaperusteita noudattaen.

Yksikönjohtaja tekee opiskelijavalintapäätöksen sijoitteluluettelon perusteella. Hakijan, joka on ilmoittanut ottavansa vastaan JAMKin hänelle tarjoaman opiskelupaikan, tulee ilmoittautua ammattikorkeakoulun opiskelijaksi ohjeiden mukaisesti ja ammattikorkeakoulun määräämään aikaan mennessä. Opintojen aloitusta on mahdollista siirtää vain äitiysloman, varusmiespalveluksen tai vakavan sairauden (lääkärintodistus vaaditaan) perusteella. Hakija, joka ei ilmoittaudu 1 momentissa määrättyllä tavalla opiskelijaksi, ei saa opiskeluoikeutta JAMKissa.

Opiskelijavalintapäätökseen voi hakea oikaisua Jyväskylän ammattikorkeakoulun Opintoasioiden lautakunnalta kirjallisesti 14 päivän kuluessa valinnan tuloksen julkistamisesta.

26 § Ammatilliseen opettajankoulutukseen ja jatkokoulutuksiin siirto-opiskelijaksi hyväksyminen

Siirto-opiskelijaksi hakeutuminen ammatilliseen opettajankoulutukseen ja jatkokoulutuksiin on mahdollista opintojen alkuvaiheessa, mikäli aloituskiintiöön on jäänyt vapaita opiskelupaikkoja ja opiskelija on tullut valituksi johonkin muuhun ammatilliseen opettajakorkeakouluun. Päätöksen opiskelijaksi ottamisesta tekee yksikönjohtaja. Päätökseen voi hakea oikaisua Jyväskylän ammattikorkeakoulun Opintoasioiden lautakunnalta kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Siirto-opiskelijan opiskeluoikeusaika on alkanut kulua jo ensimmäisessä ammatillisessa opettajakorkeakoulussa eikä se ala alusta vaihdon yhteydessä. Siirto-opiskelijan aiempien opintojen hyväksilukeminen tapahtuu § 35 mukaan.

27 § Opiskelijaksioton esteet alalle soveltumattomuuden ja turvallisuuden perusteella

Hakijan terveydentila tai toimintakyky ei pääsääntöisesti saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Ammatilliseen opettajakorkeakouluun (mukaan lukien pedagogiset opinnot musiikki- ja tanssialalla) ei kuitenkaan voida valita opiskelijaa, jolla on sellainen terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, jonka vuoksi hän ei ole kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun opintojen turvallisuusvaatimuksien vuoksi. Lisäedellytyksenä on, että estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Aiemmin tehty opiskeluoikeuden peruuttaminen em. perusteilla voi myös estää opiskelijaksi otton. Hakijoita informoidaan valintavaiheessa mahdollisista opiskelijaksi otton esteistä.

Sellaisen siirto-opiskelijaksi hakevan valinta, jolta on evätty opiskeluoikeus jossakin toisessa oppilaitoksessa ja jonka opiskeluoikeutta ei ole palautettu myöhemmin takaisin lääkärinlausunnon perusteella, on erikseen harkittava. Opiskelijalla on oikeus hakea oikaisua Opintoasioiden lautakunnalta kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos siirto-opiskelijaksi valittu on hakuvaiheessa salannut aiemman opiskeluoikeuden peruuttamisen, häneltä voidaan peruuttaa jo saatu opiskeluoikeus. Tällöin päätöksen tekee ammattikorkeakoulun hallitus.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada toiselta ammattikorkeakoululta tiedot siirto-opiskelijaksi hakevan opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta käsittelystä.

ILMOITTAUTUMINEN JA OPISKELUOIKEUS

28 § Ilmoittautuminen läsnäolevaksi opiskelijaksi

Opiskelijan tulee ilmoittautua lukukausittain/-vuosittain läsnäolevaksi opiskelijaksi, ellei yksikönjohtaja ole erityisestä syystä myöntänyt hänelle poissaolo-oikeutta. Läsnäoloilmoittautuminen tapahtuu annettujen ohjeiden mukaisesti ilmoittautumisaikana yhteisen opiskelijahallintojärjestelmän (ASIO) kautta. Läsnäoloilmoittautuminen on mahdollista tutkintosäännön 29 § määrittelemän opiskeluoikeusajan ollessa voimassa.

Oikeus suorittaa ammatillista opettajankoulutusta ja jatkokoulutusta on vain kyseiselle lukuvuodelle läsnäoloilmoituksen tehneellä opiskelijalla. Poissaolo opinnoista kuluttaa kaikissa tapauksissa opiskeluoikeusaikaa. Opiskelija, joka ei ilmoitaudu tässä pykälässä määrätyllä tavalla läsnäolevaksi, menettää opiskeluoikeutensa.

29 § Opiskeluoikeusaika

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa on sekä kokopäiväisen että osa-aikaisen opiskelun mahdollisuus. Opiskelun kokopäiväisyys tai osa-aikaisuus määrittyy opiskelijan tekemän henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan.

Opiskeluoikeusaika on kolme vuotta. Opinnot on suoritettava vähintään tässä ajassa, jollei ammattikorkeakoulu erityisestä syystä myönnä opiskelijalle tästä poikkeusta. Opiskelijapalvelujen päällikkö voi opiskelijan hakemuksesta myöntää lisää opiskeluoikeusaikaa pääsääntöisesti kerran ja enintään kahdeksi lukukaudeksi, kun opintoja on jäljellä enintään 20 op ja valmistuminen lisäajalla on realistista. Hakemuksen käsittelystä peritään asetuksen mukainen maksu (A1440/2014, § 3).

Jos opiskelija ei saa myönnetyllä lisäajalla opintojaan valmiiksi, hän voi hakea uutta lisäaikaa vain, jos hän on edeltäneellä lisäajalla osoittanut pyrkivänsä suorittamaan opintonsa loppuun. Opintoja voi olla enää tässä vaiheessa suorittamatta enintään 10 op. Jos opiskelunäyttöä ei ole, perusteluna voidaan hyväksyä opiskelijan tai hänen lähiomaisen sairaus tai poikkeuksellisen vaikea elämäntilanne. Myös merkittävät luottamustoimet, ansiokas tieteellinen ja taiteellinen toiminta sekä huippu-urheilu voidaan hyväksyä perusteluksi. Kaikissa edellä mainituissa tapauksissa syy tulee todentaa luotettavalla dokumentilla. Jos opiskelija toimittaa lääkärintodistuksen, siinä tulee olla arvio opiskelukyvystä. Lisäajalla opiskeleva ei voi hakea poissaolo-oikeutta. Lisäaikaa on anottava silloin, kun opiskeluoikeusaikaa on vielä jäljellä.

Opiskelijalla on oikeus hakea oikaisua Opintoasioiden lautakunnalta opiskelijapalveluiden päällikön tekemään päätökseen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

30 § Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus

Opiskelija, joka ei ole suorittanut ammatillista opettajankoulutusta, erityisopettajankoulutusta tai opinto-ohjaajankoulutusta loppuun opiskeluoikeusajan kuluessa eikä lisäajalla, menettää opiskeluoikeutensa.

Opiskeluoikeuden 28 §:n perusteella menettänyt, joka myöhemmin haluaa aloittaa opintonsa tai jatkaa niitä, voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi. Hakemuksessa tulee selvittää syyt, jotka johtivat opiskeluoikeuden menettämiseen. Hakemuksen käsittelystä peritään asetuksen mukainen maksu (A1440/2014, § 3). Opiskeluoikeus voidaan myöntää uudelleen pääsääntöisesti seuraavan lukukauden alusta, mutta mikäli opiskelijalla on esittää riittävät perustelut dokumentteineen, opiskeluoikeus voidaan myöntää välittömästi, kuitenkin ennen seuraavaa tilastointipäivää 20.9. ja 20.1. Opiskelijalla on oikeus hakea oikaisua opiskelijapalvelujen päällikön tekemään päätökseen Opintoasioiden lautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

31 § Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen ja palauttamiseen liittyvä erityissäädös, ks. 11 §, koskee myös Ammatillista opettajakorkeakoulua (mukaan lukien pedagogiset opinnot musiikki- ja tanssialalla).

OPINTOJEN SUORITTAMINEN

32 § Opetussuunnitelmat ja opinto-opas

Opiskelija otetaan ammatillisen opettajankoulutukseen, erityisopettajankoulutukseen tai opinto-ohjaajankoulutukseen. Kunkin koulutuksen laajuus on 60 opintopistettä. Ammatillisiin opettajaopintoihin kuuluu asetuksen (A1129/2014 § 2) mukaan kasvatustieteellisiä perusopintoja, ammattipedagogisia opintoja, opetusharjoittelua sekä muita opintoja.

Ammatillisen opettajakorkeakoulun opetussuunnitelman perusteissa määritellään ammatillisen opettajan, ammatillisen erityisopettajan ja opinto-ohjaajan osaamisalueet. Toteutettavan koulutuksen rakenne, koulutuksen toteutusmallit ja ajoitukset, opintokokonaisuuksien laajuudet, opintojaksojen osaamistavoitteet, sisällöt, opiskelutavat ja arviointi määritellään lukuvuosittain opinto-oppaassa.

33 § Opetuskieli

Ks. 14 §.

34 § Opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Opiskelijalla on oikeus suorittaa ammatillinen opettajankoulutus, erityisopettajankoulutus ja opinto-ohjaajankoulutus ao. koulutuksen opetussuunnitelman ja vahvistetun henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman Ammatillisen opettajakorkeakoulun ohjeiden mukaisella tavalla. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa noudatetaan opiskelijaksi otettaessa voimassa olleen opetussuunnitelman mukaista opintojen rakennetta.

35 § Opintojen hyväksilukeminen

Opiskelijan muualla suoritettut/suoritettavat opinnot ja muulla tavoin hankittu osaaminen voidaan hyväksilukea osaksi opintoja siten kuin ammatillisen opettajakorkeakoulun opetussuunnitelmissa ja niihin perustuvissa opintoppaissa määritellään ja kuvataan.

Aiemmin tai muualla hankitun osaamisen hyväksilukeminen tarkoittaa opintojen, harjoittelun, työkokemuksen tai osaamisen hyväksymistä osaksi opintoja. Hyväksilukemisen muotoja ovat korvaaminen, sisällyttäminen ja tunnistaminen.

Korvaamisella tarkoitetaan opintojen korvaamista muualla suoritetuilla, sisällöltään vastaavilla saman alan opinnoilla. Sisällyttäminen tarkoittaa muualla suoritettujen opintojen liittämistä osaksi opintoja. Ammatillinen opettajakorkeakoulu päättää opiskelijan esittämien opintojen korvaamis- ja sisällyttämiskelpoisuudesta.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen lähtökohtana on opetussuunnitelman tavoitteena oleva osaaminen, jonka opiskelija on voinut hankkia missä, milloin ja miten tahansa. Opiskelija arvioi, kuvaa ja osoittaa osaamisensa opintojaksokuvausten yhteydessä esitetyllä tavalla. Opiskelijan esittämän aineiston perusteella ammatillinen opettajakorkeakoulu arvioi opiskelijan osaamisen ja päättää hyväksiluvusta.

Hyväksilukuihin liittyy hakumenettely. Korvaavuus- ja sisällyttämishakemukset käsittelee ja hyväksyy ammatillisen opettajakorkeakoulun opintojen ohjaaja (johtajan päätös delegoinnista 11/2004). Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista haetaan opintojaksosta vastaavalta kouluttajalta, jolle opiskelija toimittaa myös osaamistaan koskevan näyttöaineiston ja itsearviointin.

Mikäli opintojen ohjaaja ei hyväksy opiskelijan esittämää korvaavuutta tai sisällyttämistä tai hyväksyy sen vain osittain, opiskelija voi pyytää oikaisua päätökseen 37 §:ssä kuvatulla tavalla. Mikäli opintojaksosta vastaava kouluttaja ei hyväksy opiskelijan esittämää osaamisen näyttöä opintojakson suoritukseksi tai hyväksyy sen vain osittain, opiskelija voi pyytää oikaisua päätökseen 37 §:ssä kuvatulla tavalla.

36 § Opintosuoritusten arviointi

Ammatillisen opettajankoulutuksen ja jatkokoulutusten arviointi on tavoitesuhteista ja kriteeriviitteistä. Suoritukset arvioidaan suhteessa opintojaksojen osaamistavoitteisiin asteikolla hyväksytty/hylätty. Merkintätapana opintorekisteriin hyväksytylle suoritukselle on S ja hylätylle O. Hyväksiluettavat korvaavat ja sisällytettävät opinnot merkitään opintorekisteriin kirjaimella M. Osaamisen tunnistamisen kautta hyväksiluettavat opinnot merkitään opintorekisteriin kirjaimella S.

Opiskelijalla on oikeus tietää, miten arviointiperusteita häneen sovelletaan. Opintojakson suoritus kirjataan opintosuoritusrekisteriin viimeistään kuukauden kuluttua opintojakson hyväksytystä suorittamisesta ja aina ennen lukuvuoden päättymistä.

37 § Arvioinnin oikaisupyyntö

Ks. 22 §.

38 § Todistus

Ammatillisesta opettajankoulutuksesta, erityisopettajankoulutuksesta ja opinto-ohjaajankoulutuksesta annetaan opiskelijalle hänen sitä kirjallisesti pyydettyään suomenkielinen todistus, josta käy ilmi suoritettu kelpoisuus ja koulutuksen nimi. Todistukseen kuuluvat liitteinä 1) sekä suomenkielinen että englanninkielinen ote opintosuoritusrekisteristä, jossa ovat opintosuoritukset arviointineen sekä 2) asetuksen 1129/2014 § 10 tarkoittama englanninkielinen kuvaus suoritetusta opettajankoulutuksesta ja sen tuottamasta kelpoisuudesta kansainvälisen ammatillisen liikkuvuuden mahdollistamiseksi. Vieraskielisestä koulutuksesta valmistuneelle annetaan lisäksi todistuksesta opiskelukielinen käännös.

Ammatillisesta opettajankoulutuksesta annettavat suoritukset ilmaistaan asetuksen (A1129/2014 § 2) mukaan seuraavina opintoina: kasvatustieteelliset perusopinnot, ammattipedagogiset opinnot, opetusharjoittelu ja muut opinnot. Todistukseen merkitään opinnoista joko hyväksyty tai hyväksiluettu suoritus.

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

39 § Huumausainetestaus

Ammattikorkeakoulu voi velvoittaa opiskelijan koulutusalaista ja suoritettavista opinnoista riippumatta esittämään huumausainetestä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

- 1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;
- 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta;
- 3) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä; tai
- 4) merkittävästi lisää ammattikorkeakoulun tai sen ylläpitäjän tai harjoittelupaikan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

Huumausainetestiä koskeva todistus on esitettävä ammattikorkeakoulun määräämässä kohtuullisessa ajassa. Ammattikorkeakoulu vastaa todistuksesta aiheutuvista kustannuksista.

40 § Kurinpitomenettely

Opiskelijaa, joka on ammattikorkeakoulussa syylistynyt vilppiin tai muutoin rikkonut ammattikorkeakoulun järjestystä häiritsemällä opetusta, käyttäytymällä väkivaltaisesti tai uhkaavasti voidaan kurinpidollisesti rangaista rikkomuksen vakavuudesta riippuen kirjallisella varoituksella tai erottamalla hänet määrääjäksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Myös kieltäytyminen huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai huumeiden väärinkäyttöä osoittavan näytteen antaminen voi johtaa em. kurinpitotoimiin. Opiskelijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Opiskelijalle annettavasta varoituksesta päättää rehtori ja opiskelijan erottamisesta määrääjäksi ammattikorkeakoulun hallitus.

Opetusta häiritsevä, alkoholin vaikutuksen alla oleva, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan opetustilasta tai oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta ja osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi. Kurinpidollisia menettelytapaohjeita kuvataan Jyväskylän ammattikorkeakoulun eettisissä periaatteissa ja järjestyssäännöissä.

41 § Muutoksenhaku

Opiskelija voi hakea Jyväskylän ammattikorkeakoulun Opintoasioiden lautakunnan tekemään päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen noudattaen päätöksessä mukana olevaa muutoksenhakuohjetta. Päätökseen, joka koskee 11 ja 30 §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista ja sen palauttamista, haetaan muutosta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Opintosuoritusten arviointia ja muualla suoritettujen opintojen tai muulla tavoin osoitetun osaamisen hyväksilukemista koskevaan tutkintolautakunnan oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Ammattikorkeakoulun päätökseen, joka koskee ammattikorkeakoulun sääntöjä, tutkintosääntöä taikka tutkinto-ohjelmaa, opetussuunnitelmaa tai muuta opetuksen järjestelyä koskevaa määräystä, ei saa hakea muutosta valittamalla.

42 § Tutkintosäännön voimaantulo

Tämä tutkintosääntö tulee voimaan 21.8.2017 ja sitä sovelletaan heti sen voimaantulon jälkeen kaikkiin opiskelijoihin.